

10 gr.

ABC

NOWINY CODZIENNE

W

10 gr.

BĄDZ POZDROWIONA, PRZENAJDROŻSZA ZIEMIO NASZA, KTÓRĄ CZCILIŚMY MIŁOŚCIĄ BEZDENNĄ, GDYŚ BYŁA POD OTCHŁANIAMI WÓD NIEWOLII! BĄDZ POZDROWIONA TERAZ I O KAŻDEJ PORZE MOWĄ NASZĄ TYSIĄCLETNIA I NA WIEKI WIEKÓW ŚWIĘTA! BĄDZ POZDROWIONA W SERCU POKOLENIA, CO SIĘ JESZCZE MORDUJE I CIERPI, — ORAZ W SERCU PRZYSZŁYCH, SZCZĘŚLIWYCH I RADOSNYCH.

Stefan Żeromski — „Wista”

Nr. 263 A

Warszawa, poniedziałek 23 sierpnia 1937 r.

Rok XII

Nowe państwo Hua-Pei-Kuo

tworzą Japończycy w Chinach północnych
100-tysięczna armia japońska w Hopei

SZANGHAI, 22. 8. Z Pekinu donoszą o poważnych walkach w pobliżu m. Liang - Siang na linii kolejowej Pekin — Hankou. W obszarze Hankou Japończycy pomimo oporu wojsk chińskich i trudności terenowych posuwają się naprzód wśród ciągłych walk.

W Pekinie panuje porządek i spokój. Naskutek rozwiązania rady politycznej prowincji Hopei i Czahar, co oznacza zerwanie, łączności politycznej wspomnianych prowincji z Nankinem, władzę tymczasowo sprawuje „komitet ochrony pokoju” pod kierownictwem doradców japońskich. Na ulicach Pekinu rozplakatowano afisze, wzywające do utworzenia autonomicznego państwa północno - chińskiego pod nazwą

Hua - Pei - Kuo ze stolicą w Pekinie.

Posiłki japońskie nadal przybijają do Tien - Tsinu. Siły japońskie w prowincji Hopei przekraczają obecnie 100 tys. ludzi.

Wzdłuż wybrzeży prowincji Czekiang kursuje wiele japońskich transportów wojennych, poszukujących dogodnego miejsca dla wysadzenia desantu.

Mgła ocaliła Hankou

TOKIO, 22. 8. Admiralicja japońska komunikuje, że w sobotę o świcie wodnosamoloty japońskie bombardowały lotnisko w m. Siaokwan (48 km.) na północny zachód od Hankou (powodując poważne spustoszenia. Z zamiaru bombardowania Hankou zrezygnowano z powodu gęstej mgły. Wodnosamoloty powróciły do

swej bazy bez najmniejszych uszkodzeń.

Wojna rozszerza się

TOKIO, 22. 8. Dziennik „Asahi” donosi, że samoloty japońskie bombardowały wczoraj skupienia wojsk chińskich, które wkroczyły ostatnio do północnego Czaharu wbrew istniejącym chińsko - japońskim układom wojskowym. Zbombardowano siedzibę dowództwa 145 dywizji chińskiej oraz siedzibę władz prowincjonalnych Czaharu. Inne samoloty dokonały nalotu na m. Houailai, gdzie zbombardowano siedzibę dowództwa 15 dywizji chińskiej oraz koszary.

2 miliardy jen

TOKIO, 22. 8. — Dziennik „Asahi” donosi, że ministerstwo wojny i marynarki domagają się 2 miliardów jen na pokrycie nadzwyczajnych wydatków wojen-

nych aż do nowego roku, zamiast 500 lub 600 milionów, które przewidywano w ub. tygodniu. Dotychczas w związku z działaniami wojennymi uchwalono nadzwyczajne kredyty na sumę 526 milionów jen.

Bezowocne poszukiwania Lewoniewskiego

Agencja Tass komunikuje, że lotnik amerykański Mattern poszukując samolotu Lewoniewskiego, wystartował z Fairbanks na Alasce i leciał wzdłuż 148 południka ponad oceanem lodowatym aż do 75 stopnia szerokości północnej, skąd wrócił wzdłuż południka, badając wybrzeże do przylądku Barrow. Poszukiwania były bezowocne.

Ekspedycja Wilkinsa wylądowała w Foronsmith. Samolot n-207 (pilot Gracjanowski) wylądował w m. Kresty na rzece Piasina. Inne loty nie odbyły się z powodu złych warunków atmosferycznych. Łamacz lodów Krassin znajduje się w odległości 13 km. od przylądka Barrow. Lody nie pozwalają na dalsze zbliżenie się do lądu.

Front czerwonych przerwany

Santander w żelaznych kleszczach
Upadek Torre Lavęga kwestią godzin

SEVILLA, 22. 8. Gen. Quipe de Llano oświadczył przez radio, że na froncie Santander wojska gen. Franco zajęły miejscowości Selaya, Ontaneda, Santa Maria, Santa Cruz oraz Villa Carriedo. Ta ostatnia miejscowość odległa jest o 28 km. od Santander. Natarcie powstańców nie natrafia na poważny opór z powodu zdemoralizowania przeciwnika.

PARYŻ, 22. 8. Havas donosi z frontu Santander, że linia obrony Santander została przerwana na odcinku zachodnim. O godz. 10-ej wojska gen. Franco znajdowały się w odległości 12 km. od m. Tor

re Lavęga i wieczorem mają zajęć tę miejscowość.

Torre Lavęga w rękach wojsk narodowych stanowiłaby groźne niebezpieczeństwo zupełnego odcięcia wojsk broniących Santander od Gijon. Port Santander znalazłby się w żelaznych kleszczach, w których musiałby ulec gen. Franco w ciągu kilku dni. Jednocześnie byłoby to początkiem likwidacji całego frontu północnego w wojnie hiszpańskiej.

Komunikat czerwonych

SANTANDER, 22. 8. Radiostacja rządowa komunikuje, że dzi-

siejsze walki są niezwykle gwałtowne. Powstańcy użyli znacznych sił i mają przewagę techniczną. Wojska rządowe usiłują powstrzymać przeciwnika energicznymi przeciwuderzeniami i wczoraj do godz. 20-ej utrzymały swe stanowiska pomimo huraganowego ognia. Lotnictwo rządowe bombarduje lub ostrzeliwuje z karabinów maszynowych oddziały powstańcze.

Wymiana jeńców

WALENCJA, 22. 8. Rząd walencki przekazał do dyspozycji min. spr. zagr. wszystkich jeńców politycznych, celem dokonania ewentualnej wymiany z rządem gen. Franco.

Przyznają się do klęski

WALENCJA, 22. 8. Ministerstwo obrony narodowej komunikuje, że na froncie północnym wojska gen. Franco zajęły Vega, lecz poniosły ciężkie straty podczas natarcia na Ontaneda i Arcena. Wedle zeznań jeńców, na froncie tym walczy 4 dywizje włoskie.

Na froncie Teruel wojska rządowe na skutek gwałtownego uderzenia przeciwnika, wycofały się w kierunku Hoya Quemada.

Obfita zdobycz wojenna

SALAMANKA, 22. 8. Główna kwatera gen. Franco komunikuje, że na froncie północnym przeciwnik dwukrotnie ruszył do gwałtownego natarcia, lecz został odparty, pozostawiając przeszło 100 trupów. Dzięki udatnemu manewrowi, wojska gen. Franco zajęły 19 miejscowości, biorąc licznych jeńców i zdobywając obfity materiał wojenny.

Na froncie aragońskim odparto przeciwnika pod Rincón del Molero. Na innych frontach zwykła strzelanina. We wczorajszych i onegdajszych walkach powietrznych lotnictwo gen. Franco straciło 18 rządowych samolotów myśliwskich.

Komunikat dodaje, że wojska walenckie dopuszczają się okrucieństw wobec jeńców i zapowiada represje.

Pożar na sali balowej

BOULOGNE, 22. 8. Wczoraj po północy wybuchł gwałtowny pożar w tutejszym kasynie. Pożar wybuchł na sali balowej, rozszerzając się gwałtownie. Dzięki wielkiej karności publiczności, uniknięto ofiar ludzkich. O godz. 6-ej z rana ogień zdołano zlokalizować. Pożar zniszczył większą część budynku, m. in. salę wystawową, w której znajdowało się ponad 400 płócien i rzeźb. Straty oceniają na kilka milionów franków. Pożar powstał na skutek krótkiego spiecia.

Koronacja Królowej Morza

Wielkie uroczystości religijne w Swarzewie

Dnia 8 września b. r. odbędzie się w Swarzewie na Kaszubach koronacja cudownej statui Matki Bożej, Królowej Polskiego Morza, Patronki rybaków. Koronacji dokona J. E. ks. biskup Stanisław Okoniewski, ordynariusz chełmiński w asyście J. E. ks. biskupa sufragana K. Dominika i kapituły.

Na uroczystości zapowiadany jest przyjazd licznych pielgrzymek z całej Polski, a również i przedstawicieli Polonii gdańskiej. Komitet uroczystości na czele z ks. proboszczem Wojciechem Probnisem poczynił starania aby zapewnić pielgrzymom ulgowe przejazdy (66 proc.), kwatery i wyżywienie. Z ulg kolejowych mogą korzystać przyjezdni z dalszych okolic kraju, udający się na wczasy nadmorskie do Jastarni, Hallerowa, Jastrzębiej Góry, Karwi, Dąbków z terminem powrotu dnia 30 września b. r.

Uroczystości odbędą się na placu w pobliżu cmentarza przy ołtarzu polowym, przystrojonym mo-

tywami sztuki kaszubskiej i sprzątem rybackim. Po koronacji statua Matki Bożej zostanie umiesz-

czona w kościele swarzewskim, który tego lata starannie odnowiono.

Oblakany czy symulanci?

Na mocy decyzji sądowej skierowano w ostatnich dniach przebywającego w więzieniu karnym Mokotowskim do Państwowego Zakładu Psychiatrycznego w Tworach, bohatera wielkiej atery fałszerskiej, herszta bandy fałszerzy bonów rumuńskich, Moszka Iglickiego. Jak wiadomo Iglicki skazany został przez Sąd Okręgo-

wy na 7 lat więzienia. Po zapadnięciu wyroku w pierwszej instancji Iglicki popadł w stan zdrażający chorobę umysłową. Z tego powodu proces Iglickiego, który rozpoznany miał być w Sądzie Apelacyjnym aplegi wyłącznie. O ile obserwacja wykaże, że Iglicki nie symuluje obłądka, będzie on na stałe osadzony w domu zdrowia.

O polski hurt

Nie raz już poruszaliśmy w łamach „ABC” konieczność organizowania polskich hurtowni we wszystkich branżach.

Dziś jednak szybkie spolszczenie hurtu staje się sprawą palącą. Dłużej już czekać nie można!

Zywiołowo — bez przesady mówiąc — wzrasta polski handel detaliczny, powstają setki, a nawet już tysiące straganów, sklepików wiejskich i miejskich.

I niemal wszystkie te placówki, narówni z dawniej istniejącymi, starając się coraz powszechniej zwalczać handel żydowski, muszą jakby na urągowisko zaopatrywać się w towary przeważnie u żyda hurtownika.

Czas już doprawdy najwyższy z tym skończyć!

Niewątpliwie sprawa to trudna. Łatwo bowiem stosunkowo założyć i prowadzić stragan czy sklep wiejski (często w ojcowskiej chałupie), nie tak nawet trudno założyć i sklep detaliczny, gdy natomiast hurt wymaga dużego i fachowego kierownictwa i za-

pewnionego grona odbiorców, jeśli ma być rzeczywiście hurtem, a nie — jak u nas często — tylko większym detałem.

Musi być dostatecznie silny, by brać towar wprost od producenta, by tanio i sprawnie obsłużyć konsumenta t. zn. detalistę, by uzyskać duże kontyngenty wwozowe — warunkiem tak ważnym obecnie przy reglamentacji importu, — by wreszcie, co może najważniejsze, przetrwać i zwalczyć potężną konkurencję żydowską, która odrazu zaciekle na placówkę taką uderzy, ponosząc nawet znaczne ofiary (pokrywane zwykle subwencjami z wiadomych źródeł).

Ale dopóki nie powstanie polski hurt, dopóty cały tak szybko teraz idący rozwój polskiego handlu detalicznego będzie ciągle na glinianych nogach, uzależniony od hurtu żydowskiego.

Wiemy zaś dobrze, że detalista polski zawsze jest traktowany o wiele gorzej przez hurtownika żyda, niż detalista żydowski. Ostatnio coraz częściej są wypadki szikanowania wprost odbiorców - Polaków

przez żydów: świadome opóźnianie dostaw (zwł. w okresach świątecznych), zmniejszanie rabatów, dawanie towaru innej jakości i t. p.

A sytuacja obecnie jest taka, że gdyby żydowski hurtownie przeszły do ataku w formie bojkotu polskich odbiorców, — półki sklepów polskich świeciłyby pustkami.

Są bowiem branże, w których — oprócz dzielnic zachodniej — hurt jest w stu procentach żydowski (np. żelazo).

A w innych branżach — istniejące hurtownie polskie jak że są słabe, jak małym dysponują kapitałem, a przez to — nie mogą konkurować ceną ani szybkością dostaw z żydowskimi.

Dziedzina importu — również, jak wiadomo, zażydzone bezmiernie.

A przecież te szeregi kupców polskich, z dnia na dzień tak szybko rosnące, są już potęgą, w znacznym stopniu są zorganizowane w stowarzyszenia kupieckie, liczących łącznie kilkadziesiąt tysięcy członków.

Mimo to jednak dotychczas z szeregów tych, poza projektami albo teoretycznymi albo anemicznymi, mocne placówki hurtowe nie wyłaniają się. Powtarzam: nie mówię o szczęśliwszych w tej dziedzinie ziemiach zachodnich.

Zdawało się przed paru laty, że duże szanse szczęśliwego rozwiązania tego zagadnienia ma spółdzielczość. Niestety, znane powszechnie czerwono - doktrynerskie nastawienie kierownictwa najpotężniejszej instytucji spółdzielczej „Społem” akcję tworzenia polskiego hurtu przeradza w akcję walki z silniejszymi placówkami kupieckimi niespółdzielczego, t. zw. wolnego, ogłaszając je za pasożytnicze, na czym naturalnie korzysta ten trzeci, prawdziwy pasożyt.

Szczęśliwie ostatnio Państwowa Rada Spółdzielcza rzeczy zezwala na tworzenie spółdzielczych hurtowni kupieckich.

W tych warunkach przede wszystkim na barkach organów

(Dalszy ciąg na str. 3-ej).

Nowy podział okręgów szkolnych

Z dniem 1 września wchodzi w życie przepisy o zmianie administracji szkolnictwa. Począwszy od nowego roku szkolnego 1937/38 zwiększona będzie liczba okręgów kuratoriów szkolnych przez utworzenie kuratorium pomorskiego.

Samobójca skoczył z wieży Eiffla

PARYŻ, 22. 8. Wczoraj wieczorem nieznanego osobnika skoczył z 2-go piętra wieży Eiffla. Spadł na 1-sze piętro i poniósł śmierć na miejscu.

Według przeprowadzonego śledztwa samobójcą był emigrant jugosłowiański, który niedawno przybył do Francji. Przyczyna samobójstwa nieznana.